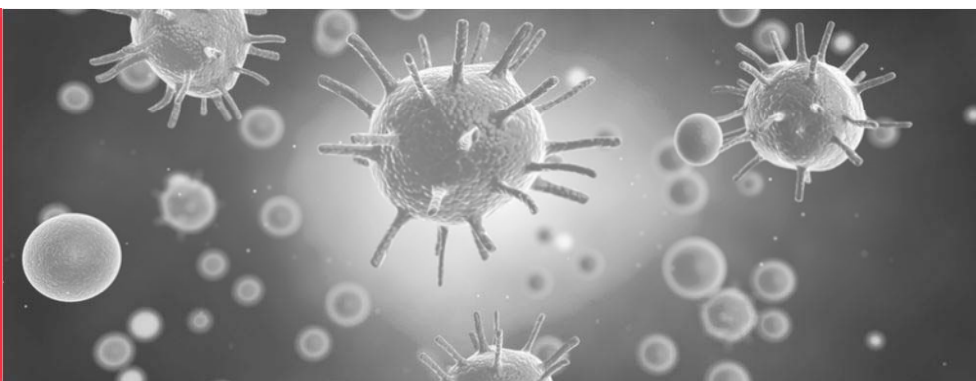

KORONAWIRUS ALERT

24/7

Wsparcie biznesu 24/7 w dobie pandemii koronawirusa

Postępowania sporne – funkcjonowanie sądów w sytuacji zagrożenia epidemicznego

Epidemia koronawirusa COVID-19 wywiera istotny wpływ na funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości, w tym na bieg spraw sądowych. Poniżej prezentujemy kilka istotnych zagadnień, zastrzegając, że informacje szybko się dezaktualizują z uwagi na dynamiczny rozwój sytuacji. Zwracamy uwagę, że **decyzje związane z pandemią podejmowane są zazwyczaj przez prezesów konkretnych sądów** – nie przyjęto bowiem jak dotąd systemowych rozwiązań.

Odwołanie rozpraw sądowych

Wszelkie kwestie organizacji rozpraw i działalności sądów należą do kompetencji prezesów poszczególnych sądów, stąd decyzje co do ograniczenia działalności poszczególnych sądów są różne. W zdecydowanej większości sądów do końca marca odwołano rozprawy, z wyjątkiem terminów publikacyjnych (ogłoszeń wyroków) oraz szczególnie pilnych kwestii karnych i rodzinnych. **Informacje co do podjętych w danym sądzie środków i ograniczeń publikowane są na stronach internetowych sądów (biuletyn informacji publicznej).**

Najczęściej podejmowane obecnie decyzje organizacyjne – poza odwołaniem rozpraw – obejmują:

- ograniczenie w pracy biur podawczych, biur obsługi interesantów i czytelników;
- zamknięcie kas sądów;
- ograniczenie dostępu do sądu dla osób postronnych i badania temperatury ciała osób wchodzących.

Wpływ pandemii na terminy sądowe

Obecnie brak jest szczególnych przepisów zawieszających bieg terminów sądowych. Możliwe jest jedynie ubieganie się o przedłużenie terminu wyznaczonego przez sąd lub też złożenie na zasadach ogólnych wniosku o przywrócenie terminu ustawowego wobec niedochowania terminu bez swojej winy (art. 168 i 169 k.p.c. – w terminie tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu). Należy pamiętać, że **obecnie decyzja co do zmiany lub przywrócenia terminu w konkretnej sprawie należy do sądu i wymaga odrębnej decyzji sędziego**. W przypadku gdyby sąd, w którym toczy się sprawa, zaprzestał jakichkolwiek czynności wskutek siły wyższej (np. całkowite zamknięcie danego sądu z powodu kwarantanny), postępowania, które toczą się w takim sądzie, zostają zawieszone z mocy prawa (art. 173 k.p.c.), co oznacza również zawieszenie wszelkich terminów. Minister Sprawiedliwości zapowiedział już nowelizację ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, w której zostaną uregulowane m.in. kwestie zmian terminów procesowych i materialnoprawnych, a także szczególny tryb postępowania na wypadek zamknięcia sądu z powodu kwarantanny.

Z uwagi na ograniczenia w pracy Poczty Polskiej w niektórych sądach prezesi sądów wydają wewnętrzne zalecenia ograniczenia wysyłania pism, których skutkiem jest rozpoczęcie biegu terminu. Powyższe oznacza oczywiście korzyści dla stron związanych terminem, ale praktycznie oznacza wstrzymanie działalności sądów także poza rozprawami – doręczania nakazów zapłaty, postanowień, wyroków i ich uzasadnień.

Wpływ pandemii na terminy przedawnienia

Do zawieszenia biegu przedawnienia konieczne jest, aby wskutek siły wyższej doszło do „niemożności dochodzenia praw” (art. 121 pkt 4 k.c.). Nie można w sposób jednoznaczny uznać, że taki stan istnieje już dziś, bowiem w związku z niebezpieczeństwem zakażenia koronawirusem COVID-19 odwołane zostały jedynie rozprawy (z wyłączeniem spraw pilnych), a nie zawieszono działalności sądów całkowicie. Oznacza to, że nie sposób bezpiecznie przyjąć, że terminy przedawnienia nie biegą.

Składanie pism sądowych drogą elektroniczną

Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów możliwość składania pism drogą elektroniczną jest bardzo ograniczona (praktycznie wyłącznie do elektronicznego postępowania upominawczego). Orzecznictwo pod pewnymi warunkami dopuszcza jednak możliwość składania pism (również środka odwoławczego) drogą elektroniczną, pod warunkiem późniejszego uzupełnienia braku w postaci oryginalnego podpisu (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r., III CZP 9/12).

Niestety w takim przypadku Sąd Najwyższy wskazał, że **terminem wniesienia takiego pisma nie jest data jego wpływu na skrzynkę e-mail sądu, lecz bardzo niepewna data jego wydruku przez sekretariat sądowy**. Z uwagi na możliwe ograniczenia pracy sekretariatów sądowych, strona nie ma żadnej pewności, kiedy pismo zostanie wydrukowane i oznaczone prezentatą wpływu do akt – co wiąże się z istotnymi ryzykami procesowymi.

Rekomendacje:

- 1) **Weryfikacja bieżących informacji na stronach internetowych sądów** co do ograniczeń podejmowanych przez prezesów sądów i ewentualnego wyłączenia działalności danego sądu (skutkującego zawieszeniem wszelkich postępowań i wstrzymaniem biegu terminów z urzędu).
- 2) **Śledzenie zapowiadanej nowelizacji ustawy z dnia 2 marca 2020 r.** o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, która ma uregulować kwestię biegu terminów.
- 3) W przypadku braku możliwości dokonania czynności procesowej w terminie (np. z powodu kwarantanny), **dokumentowanie przeszkód** (zaświadczenia itp.) i **zwracanie się do sądu o zmianę terminu sądowego** (przed upływem terminu sądowego) **lub przywrócenie terminu** (w terminie tygodnia od ustania przyczyny).
- 4) **W przypadkach nagłych** (braku możliwości złożenia pisma w oryginale) **składanie pism za pośrednictwem e-maila z odpowiednim wyprzedzeniem** tak, aby sąd przed upływem terminu mógł pismo wydrukować i opatrzyć prezentatą.

Jesteśmy do Państwa dyspozycji

Józef Palinka

Partner | Współzarządzający Praktyką Postępowań Spornych

E: jozef.palinka@dzp.pl

Paweł Lewandowski

Partner | Współzarządzający Praktyką Postępowań Spornych

E: pawel.lewandowski@dzp.pl

Paweł Paradowski

Partner | Praktyka Postępowań Spornych

E: pawel.paradowski@dzp.pl